

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagossi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

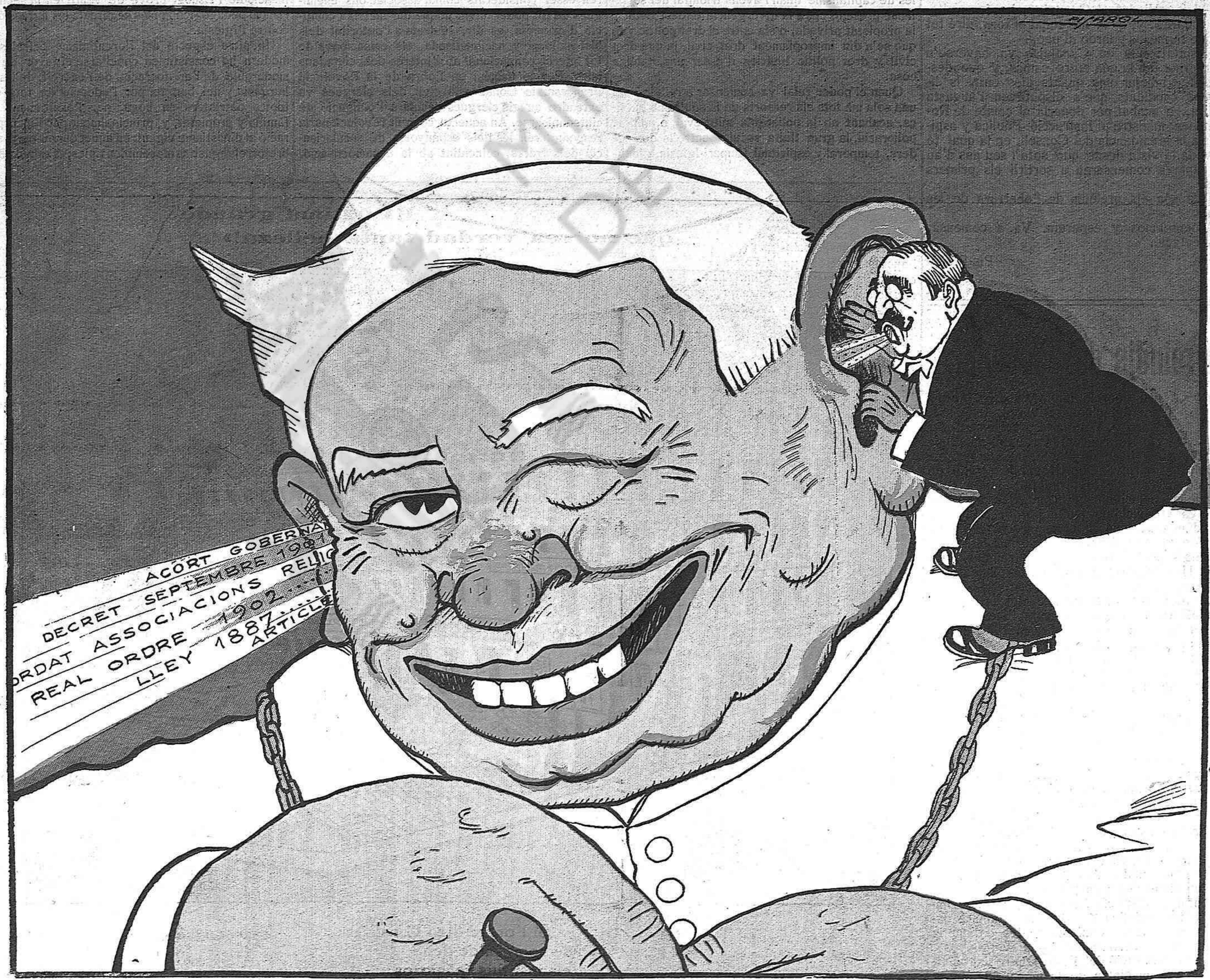
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Fòra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MÍG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

A l'orella del Papa

— Vostè no s'hi encaparri ab el meu anticlericarisme. Tot això ho faig pera que els aixelebrats callin.
— ¡Oh, ja ja!..

LA SETMANA

No s'han realitzat els auguris dels que suposaven que en Canalejas no arribaria, ministerialment, viu a les Corts.

Dimecres les obre, i encara que potser no ab l'interior satisfacció que ell deuria desitjar, a les Cambres se presentarà, soperb, desafiant, arrogant, i ben decidit a demostrar a tots els qui vulguin escoltarse'l que desde Cádiz ensà no hi ha hagut a Espanya un Govern més democràtic ni més amic de les reformes que'l que sa excelència presideix.

Conseguirà en Canalejas ferla entrar en el cervell dels representants del país, aquesta creença? La majoria, ab la qual ell se pensa poder comptar, des realment la seva majoria? O, dit en altres termes: el Calvari de l'ex-jove demòcrata començarà, efectivament, com molts maliciens, el dia 15 de Juny?

Ja la designació del president del Congrés ha posat llargament a prova la seva paciència.

Obeint, segons uns, a altres indicacions, o escoltant, segons altres, els concells del seu propi interès, en Canalejas va oferir el lloc a don Segimon.

Senyor Moret—va dirli, després de les tres corteses de rúbrica—espero que'm farà la mercè d'acceptar la presidència de la Cambra popular.

—Non possumus!

—Senyor Moret!...

—Impossible!

—Senyor Moret!...

—Es inútil que insisteixi. La forma en que varen donarme les dimissories de primer ministre m'inhabilita pera presidir a ningú.

—Però é'm promet, al menos, que'l vots dels seus diputats vindran, en cas de compromís, a apojar les meves iniciatives?

—Jo crec, espero, confio, suposo que si; però prometre, no puc prometrel res. Els meus diputats no m'han jurat fidelitat eterna, ni molt menys.

—Y en quant a vostè, personalment?

—Jo?... Vindré, al Congrés, miraré, escoltaré, callaré... y, quan me touqui el torn, diré tot lo que fa mesos guardo al pap.—

Resultat: que en Canalejas va haverse'n d'entornar ab la qüia entre cames, y que després de titubejar uns quants dies entre's diversos candidats que's disputaven l'augusta cadira, ha acabat per donarla al comte de Romanones, ministre d'Instrucció Pública y aspirant a la presidència del Consell, en la qual té clavada la vista desde que sota'l seu nas d'au de rapinya comensaren a sortirli els primers pels.

Tals són els preludis de l'obertura de les Corts.

Assentemnos y esperem. Va a comensar l'espectacle.

PIF-PAF

Preludis de República

É una enorme importància'l discurs d'en Melquiades Alvarez, del passat diumenge. Y no la té precisament per a quells conceptes republicans, que constituen la base de l'acte, ja que fins els socialistes parlaven de República y no de transformacions de la propietat ni de reivindicacions exclusivament proletàries, sinó per la séva afirmació de que ha perdut tota fe en una democratización de la monarquia espanyola. «Me vaig equivocar creient que en la monarquia's podia realitzar una transfusió de sang. Una fatalitat històrica que plana sobre d'ella ha pogut més que'l seu instant de vida.»

En Melquiades Alvarez, seguint la tradició possibilista, va creure possible l'incorporació de les idees modernes d'un estat cultural y laic a la monarquia. La forma de govern era, pera ell, gaire be incidental, y la República una teoria que podia arribar substancialment a esser realitat conservant la corona, per respecte al passat y pera evitar fones inquietuts nacionals. En Melquiades Alvarez, ab l'ingenuitat del qui redacta una clàusula testamentaria, diu: «M'he equivocat».

Les seves paraules estableixen una solució de continuitat entre la monarquia y els partits republicans. La jurisdicció civil està en perill constant dintre de la monarquia; el problema pedagogic no's pot ab ella resoldre, ni matar les lleis monopolisadores de l'Hisenda, ni secularizar la vida de l'Estat, ni concedir a Espanya una beligerància internacional. Tot dient això en Melquiades Alvarez no cau, per reacció, en violències republicanes. Ell es gubernamental, ell respectarà interessos creats, y imposarà la disciplina de les lleis, y donarà garanties a les classes mitges y altres de que la República no seria una pàgina vergonyosa, sinó una realització del Dret. Dintre del partit republicà, com dintre de la monarquia, hi té d'haver una dreta y una esquerra, y ell es de la

dreta. Y com ell molts y molts, gaire be totes les excelses personalitats republicanes.

Si en Canalejas es al poder, sostingut per en Maura, ho està pera obtenir benevolents dels republicans moderats, fent veure que'l Drets de l'Home no són ofegats pel trono de Sant Ferran. D'un home podia esperar aquesta benevolència en Canalejas, y aquest home, que era en Melquiades Alvarez, rebutja ab ell tota concomitancia.

Quan això fa, senyal de que la monarquia agoniza, perquè l'Alvarez, tot prudent, gubernamental, oportunista, quelcom de fatal veurà que s'aproxima, alguna aurora veurà alsarse en l'horitzó quan crema les seves naus en les platxes monàrquiques. Y no parla en nom del poble, sinó de la burgesia; no fa'l jacobí, sinó que anuncia programes de ministre futur; no procedeix com un anfibio de la política, com fins ara, sinó com un home que veu que la República està a les portes de Madrid y no vol que l'agafi sense estar preparat pera altres direccions.

El conflicte religiós

Ao cal donar a la R. O. d'en Merino un sentit que no té. El seu anticlericalisme se limita a exigir l'intervenció de l'Estat en la constitució de les associacions religioses. Això es alguna cosa. El funcionament d'aquestes associacions sense cap control laic era un cas de petit Estat dins l'Estat. Per lo demés, totes les qüestions tradicionals entre el poder civil y el mal anomenat poder eclesiàstic se reduueixen a casos de pura rivalitat de jurisdiccions o poders; com s'hi reduueixen, per altra part, les de militarisme, y com s'hi reduiran ben aviat les de capitalisme quan l'avens triomfal del socialisme presenti clara la divergència entre l'Estat y la propietat privada, o sia entre el dret polític y lo que se'n diu impropiament dret civil, ja que dret civil y dret polític tindrien d'essser una mateixa cosa.

Quan el poder reial va començar a reduir sota una sola mà tots els ressorts de la sobirania pública, acabant ab la poliarquia mitg-eval, o, millor, policracia, la gran lluita secular entre's dos poders, temporal y espiritual (Imperi-Iglesia, gibeli-

güel) va convertir-se en lluita interior, civil, de cada Estat: va esser la lluita entre'l regalisme y l'ultramontanisme. En el fons, el protestantisme es un regalisme portat al dogma. A França, per la seva naturalesa mixta (germànico-llatina) geogràfica y ètnica, el regalisme arribà als límits de l'heretgia: el racionalisme (tan francès) d'aquella Iglesia va promoure tempestats en la conciència dels fidels, y va entrar per molt en l'obra de l'Encyclopédie y en la preparació del moment revolucionari.

A Espanya, el racionalisme eclesiàstic, o regalisme, va tenir un aspecte més prohibitiu que teologic, més negatiu que afirmatiu; y per això no va causar tantes amargures an el centralisme romà; Espanya's limità a resistir-se, contra les innovacions, a defensar-se: el seu orgue va esser l'Inquisició. De totes maneres, entre el Sant Ofici y el Pontificat sovintejaren aquelles eternes qüestions de competència que senyalen pintoressament tota la vida oficial del vell règim. L'expulsió dels jesuïtes, per un monarca de família francesa, senyala el moment més agut del regalisme espanyol. Però seria pueril veure en aquella disposició energetica ni una ombra d'anticatolicisme; els jesuïtes eren considerats com un partit polític d'intervenció extrangera, d'apelació a una germandat cosmopolita, o francmasoneria catòlica, contra els partits nacionals; a França se'ls atribuí una acció secreta en l'atentat de Damiens contra Lluís XV y en les suggestions a que estava sotmès el Delfi (qui morí misteriosament). A Espanya somovien motins ab mires maquivèliques. Per lo demés, el Papa va abolir aviat aqueixa ordre religiosa, en la que veia ja la famosa rivalitat d'un Pontífex negre; y el Papa morí també misteriosament...

De totes maneres, mai l'ortodoxia pura ha transigit amb el regalisme; y es sabut com el regnum exequatur, lo que se'n digué a Espanya pase regio, o sia la necessitat de la previa autorisiació real pera la publicació de les comunicacions pontificies, ha promogut infinites protestes de Roma.

Els vents revolucionaris de llibertat alteraven els termes del conflicte. Els clergues regulars van ser considerats com a associacions enemigues de tot poder civil, ja que llur mateixa condició d'exempts, es dir, sostenuts a l'autoritat dels bisbes, local y nacionalizada, els emancipava de tot interès connacional al l'interès dels ciutadans laics. Per lo demés, en l'obra de la Revolució Francesa, la Constitució civil dels clergues va extender a els clergues seculars l'obligació de ciutadanisar-se. An aqueixa corrent revolucionaria respongueren les lleis espanyoles de secularització dels frares, coincidint ab la desamortisació.

El Concordat de 1851 tornà a obrir la porta a les Congregacions, limitant a tres llur nombre. Vingué la Revolució del 68. Vingué la llibertat plena d'associació; y, per una curiosa inversió de termes, aquesta llibertat ens va procurar el retorn gradual de totes les ordres extingides, les quals, per un abús permès tacitamente pels governs, anaren prescindint de la mera formalitat del reconeixement governatiu pera autorisar llur existència en territori espanyol.

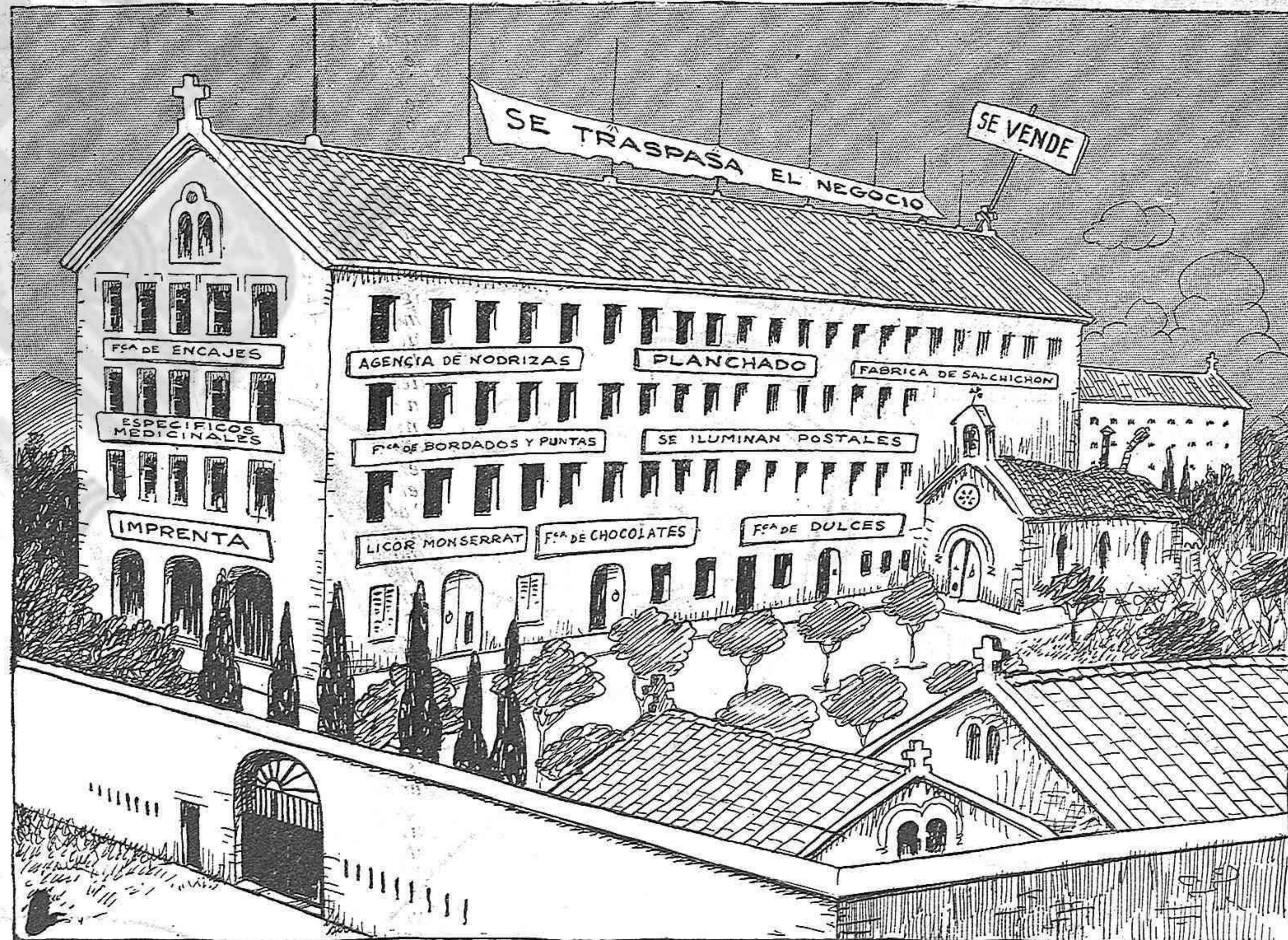
La disposició del ministeri Canalejas no té, pera l'Iglesia, més que una transcendència purament moral. Lo que repugna a l'Iglesia es la reconeixensa de la supremacia del poder civil. Per lo demés, en tota llògica, els bisbes tenen raó, en el silogisme que presenten: l'Estat, diuen, té per religió oficial la catòlica; això implica supeditació de l'Estat a l'Iglesia; doncs l'Estat té de reconeixer implicitament la legalitat de les associacions religioses ab la sola autorisiació del poder suprem de l'Iglesia.

Per això tristament cal dir, que sols quan s'acabi ab l'absurd de la religió oficial se podrà lluitar ab l'Iglesia sobre un peu d'igualtat en les armes. Mentre l'Estat sia el fill sumís, y no el poder únic, serà esteril tota bona voluntat de laicisme. Si l'Estat comensa per reconeixer com a legals les associacions religioses, a l' hora en que tota la civilització les rebutja com a anti-civils y atentatorias a l'obra de llibertat, difícilment podrà un dia anular llur influència rival y enemiga. La situació actual de les coses, en lo que pertany a relacions entre poder civil y eclesiàstic, es aquesta: l'Estat, poder polític, se veu obligat, per por a la massa social, a donar forces y armes a la potència originàriament enemiga de l'Estat. L'Estat afina el punyal qui té d'assassinarlo!

L'obra de les associacions religioses actuals, allisonades per la Revolució, té molts aspectes. El principal, el més fatal de tots, es la conquesta, lenta y sabia, del monopoli de l'instrucció pública, a fi de formar una potència social futura qui acabi ab el poder polític. L'odi de l'Iglesia a la modernització de l'Escola prové de veure en la secularització pedagògica la més segura de les agressions contra l'Iglesia.

Un altre aspecte del florentinisme eclesiàstic modern ha consistit en concitar-se el favor de la monarquia, de l'aristocràcia, de l'exèrcit, de l'alta burgesia y del bon to, per l'adopció de tots els topics patriots en boga, per l'exaltament de família y propietat, y, principalment, per l'incorporació al dinastisme vigent: en aquest darrer punt, sobretot, els agustins mesemblen tipics; es sabuda llur

«¡Lástima grande
que no sea verdad tanta belleza!»

Si l'ordre d'en Canalejas
se complia de debò,
els instituts religiosos
tots haurien de fè això.

antipatia interna per l'ordre dels jesuïtes, mai ben nacionalizada, sempre un tant cosmopolita. Els agustins, qui tenen una història negra en la colonització de les Filipines, i són els encarregats de la guarda de l'Escriptori, *Real Sitio*, encarnen avui el més odiós dels nacionalismes espanyols, similars d'aquell nacionalisme francès en bona hora venut. En les pàgines de llurs revistes hi ha, batejant, tot el problema de l'Espanya actual en lluita ab la futura.

El conflicte religiós espanyol es insoluble dins el règim monàrquic, perquè l'clericalisme es substancial ab ell, ja que uns mateixos interessos els salvaguarden. Per això jo miro ab sonriures d'esceptic totes les aparatoses protestes dels nostres pseudo-liberals.

«Voleu cas més curiós d'ultramontanisme que l'aquest episcopat espanyol qui arriba a dictar an el mateix Papa (més papistes que ell) la llisso de lo que ha de respondre a les tímides observacions del govern nacional?

GABRIEL ALOMAR

LA VIDA CÓMICA

Qui no té res que fer...

S'ha constituit a Barcelona una societat... no dirien de què?...

¡D'alcaldes y ex-alcaldes de barri!

L'esperit d'associació es, indubtablement, una cosa molt bona y molt lloable; però associar els que són o han sigut alcaldes de barri, ens sembla que ja es portar l'ideal aglutinant a límits hiperbòlics.

Per més que ells afirmen que s'han agrupat pera defensar els interessos de la classe, ja n'estan ben segurs de què l's alcaldes de barri y els ex-idem són una classe, y que realment teinen interessos comuns?

L'home que ha sigut alcalde de barri y ara no n'és, équins interessos pot tenir que no si-guin els mateixos que l's dels demés ciutadans?

Seguint per aquet camí—que no es altre que l'de fer societats pel gust de ferne—encara confiem en veure'n apareixer algunes ab aquets o pareguts títuls:

«Agrupació fraternal de personnes que no han estat mai a la Font de la Teula.»

«Associació de pares que tenen una filla que's diu Ramona.»

«Centre recreatiu d'individuus que devega-des pel Desembre s'encostipen.»

«Ateneu de ciutadans que s'han associat y encara no saben per què.»

De totes maneres, ja què l's alcaldes y ex-alcaldes de barri tenen el seu casino, podran aprofitar l'ocasió pera comprar una llei electoral y apèndressela de memòria.

Així algun d'ells, que per cert figura en la Junta directiva, si algun dia ha de tornar a presidir la mesa d'unes eleccions, potser no farà els disbarats que nosaltres li hem vist fer, y que encara, al recordarlos, ens pòrtent als llavis una plàcida rialleta.

¡MÚSICA!... ¡MÚSICA!

De tants que són no hi caben. Volien fer el ball en el mercat, però el mercat es petit. Pensaren en un teatre, y per la gent que volia anarhi mancava espai. Res, que's va haver de demanar permís als de la Casa Gran pera aixecar un kilometric envelat al mitjà del carrer de les Corts.

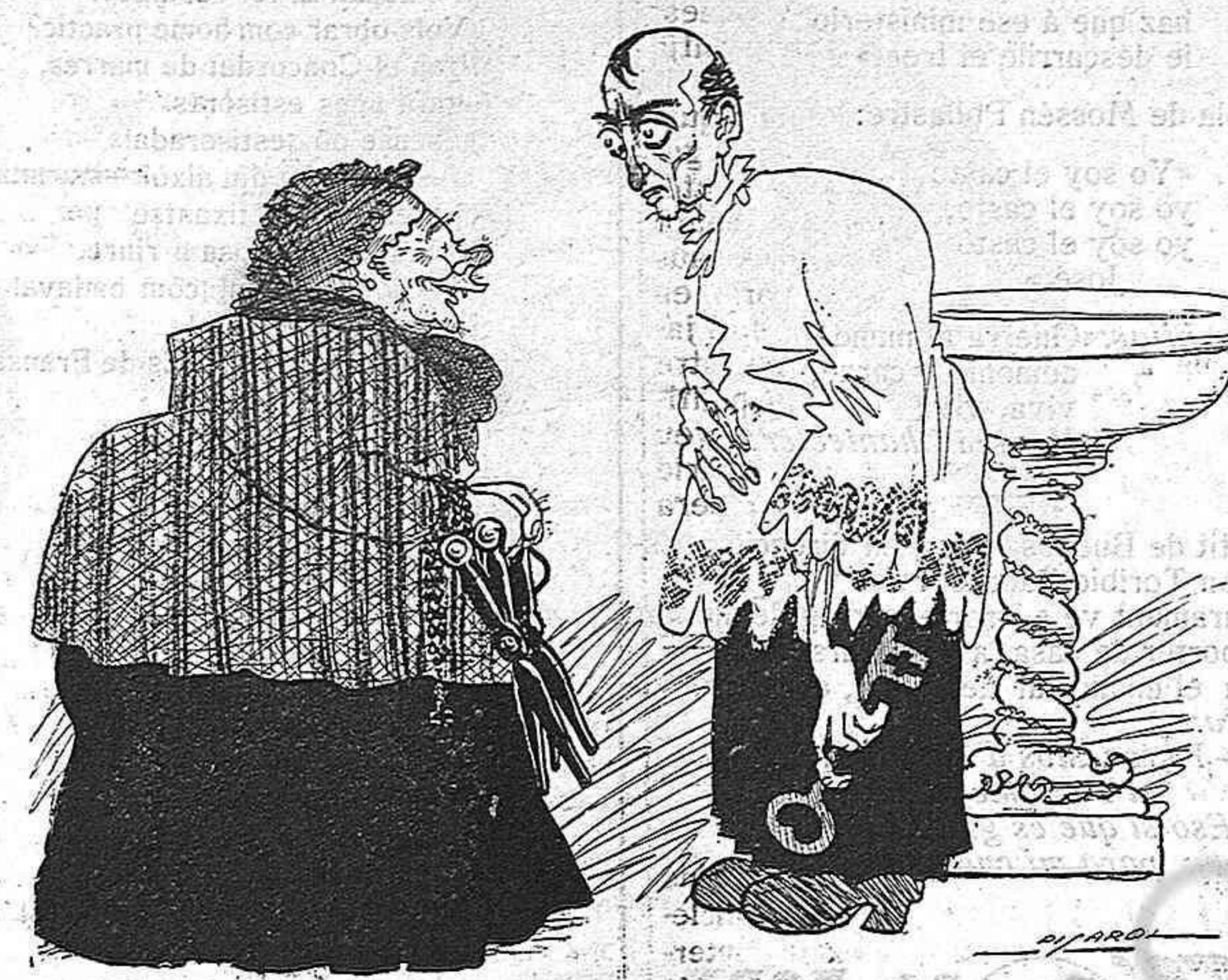
Y tot just aixecades les teles blanques y blavoses, onejant les banderetes dels màstils, brillant els miralls penjats entre les draperies, col·locat el trono de les reines, s'omplia el saló de saraüistes, venedors tots del mercat de Jerusalem.

El flautí refila y grinyola la violinada, sona'l clarinet ab veu de nas y rulls de notes deixa anar la trompa. Tot rodola, joves y vells, cos-sos envarats, presoners en trajes virolats y negres, ¡Vòltala, Manela!... ¡Somhi, que ba-llem!

En el trono, o trons, millor dit, riuen les reines dels mercats, ensenyant dentadures que semblen enfilalles de perles. Als seus peus, mitjà agenollats, sospiren, pidolen, gemeguen... ¡mai dirien qui!... ¡Suspiren els republicans!... ¡Els radicals als peus de la monarquia!... ¿No es això tot un simbol?

Ells, les reines, malgrat són bon cor, no'n volen, an aquella hora, de radicals. Volen prin-ceps; si no de sang blava, al menos de sang ben

Remors que corren

—¿Qué diu, que ara, a les piques de les iglesies, en compte d'aigua benedita hi posaran aigua de Canalejas?

vermella, sang de salut, sang de treball. Mai havíem vist pidolar ab tanta perseverància. Els radicals, quan no amenasssen, capten. Això ho han après del seu quefe, l'*Emperador*.

Y com les reines se negaren a ballar ab ells, els hereus de la inolvidable *Gatzara continua* no varen tenir més remei, els uns, que ballar sols, y els altres, que aparellar-se ells ab ells. Naturalment que no valsaven al compas de la flauta y del violí, sinó dels ingressos y pressupostos.

—Ja toca be l'orquestra,—deia en Santamaría—però toca molt més be la banda de Turin.

—També es més cara—objectava en Callén.

—¡Pest!... ¡Vinticinc mil pessetes per una setmana!... No's poden queixar els ciudatans.

—Ni nosaltres tampoc—afegí en Vinaixa.

Per lo vist, lo mateix al mòn que a la casa de la Ciutat, tot es música. Ara, això sí, després vindran les empentes. Comensarem per valsos y polkas, y acabarem per una marxa fúnebre.

—No ho dubtin, les festes acabaran ab enterró, ab un enterró fastuós, el de les vuitcentes mil y pico de pessetes que dormiràn, si no en la fossa comú, a lo menos en la fossa de la comunitat... dels vius, que són molts y de cuidado.

Mentre arriba l'hora del déficit, i vinga música, música!... Y quant més soroll fassi, millor; aixís no sentirem unes veus que corren per aquets carrers y plasses.

—Quines coses se diuen, aproposit d'això de les festes!... ¡Y quins noms que sonen!... ¡Mai hauríem dit que l'aritmètica fos el dinamòmetre del bon nom!...

—Música, música..., que fariem números, y per ara més val ballar!... Després, ja ballarem tots plegats, ab la tonada simbòlica dels Goigs de Sant Prim.

Dos y Dos

De porta en porta camina
ab pas inseguir, pausat,
un home vell, democrat,
brut de pols, mentres rondina
unes paraules confoses
que mai escolta ningú,
mentre avansa, el peu mitjà nu,
y extén les mans tremoloses.

Tant si son riques com pobres
a totes les portes va
pidolant un mos de pa,
un centimet, o... les sòbres.

Y seguint el seu Calvari,
passa dies, mesos, anys,
cullint, aquí, desenganyans,
allí, algun «Deu vos ampari».

Però lo que'l desespera
es quan se sent contestat:

—Un altre dia, germà—
ab paraula salameria.
—¿Germà?—diu—¡paraula vana!—
Y, aixecant al cel les mans:
—¡Bon Deu, feu que ab tants germans
no'm deixin morir de gana!

LL. BARCELÓ Y BOU

fa que l's odis populars els perseguixin y que les flames dels convents pujin al cel, quan no tenen qui l's hi fa guardia! Es una lluita d'odis: odis de frares y odis d'exaltats.

Per això comprend que'l meu convent llevantí res té que veure ab els frares, y que se'n pot esser, de frare, sense creure en Deu.

MARIUS AGUILAR

NUVOLADA

ENSE explicar-se ningú ben be el perquè, ho invadeix tot una onada de negre pessimisme; tothom creu que estem en vigilie de greus successos, y encara que resulta quasi sempre veritat allò de «vigília de molt, diada de res», es possible que aquesta vegada tingui compliment les profecies de tempesta, y un sanitós trontollament vingui a sanejar aquesta mèfica atmosfera política que s'ha fet ja del tot irrespirable.

La propera apertura de Corts es una incògnita difícil d'acertar; el pobre Canalejas, combatut pels elements de la dreta quan se decantí cap als seus compromisos democràtics, y pels elements de l'esquerra quan el domini la seva pusilanimitat, fluctuarà entre les dues tendències, y optant pel cantó del «no fer res», caurà per la seva passivitat, o per alguna entravancada d'en Romanones, que, complintse les nostres profecies, ha lograt ja la primera part del seu ambicions programa obtenint la presidència del Congrés.

Sobraran motius pera renyides batusses, y la fonda divisió del partit lliberal dona tanta feblesa a la present situació, que no es aventuren a predir una curta vida ministerial al govern d'en Canalejas. Qui vindrà darrera d'ell es dificil endeyinarlo: si fa per l'actitud del poble, un Weyler; si s'aburreix en Canalejas sol, en Maura. D'avant la perspectiva d'un possible d'alalta-baix, cal que'l partit republicà s'posi en condicions de constituirse en una veritable y sólida esperança pera'l pervindre d'Espanya. La conjunció republicana-socialista feta a Madrid pot perfectament intel·ligenciar-se ab el robust partit d'Unió Federal creat a Catalunya, y ben acoblades totes les forces netament avansades poden tornar-se una ferma realitat, que salvi a la nació espanyola d'un possible enfonsament.

Robustum doncs, el partit d'U. F. N. R.; no limitim la seva organització a Barcelona. Avui que estem ja llestos d'eleccions, no ns quedem inactius, y emprenemmos ab activitat y perseverança la tasca d'estendre la propaganda per tots els indrets de Catalunya, posant en relació al parell de republicans que pugui haver-hi a l'últim recó de nostres montanyes, organitzant els nuclis d'homes de bona voluntat dels pobles petits, robustint la vida del partit a ciutat, estrenyent els llassos entre tots els nuclis d'una comarca, y unit en una sola voluntat y una sola acció a tots els bons republicans de Catalunya.

Si la nuvolada que s'ovira en nostre horitzó polític descarrega fort, que trobi al partit republicà ben a punt pera que, pel seu esforç, la Llibertat se salvi de la tempesta.

JEPH DE JESPUS

Canard-Queraltó

Dos meetings s'han celebrat al Tívoli pera protestar d'un destatutge fet a un obrer pels metges del Patronat de Catalunya contra la tuberculosi, nada menos que tres anys enrera.

Moltes societats obreres y polítiques, pera que fos més sorollosa la bomba que ha fet esclarir en Queraltó, colocantla en l'esmentat Patronat, han secundat la campanya.

La premsa local y la madrilenya han publicat articles y solts a desdir. En Pérez Galdós, el governador y els ministres han pres també cartes en l'assumpte, y fins els tribunals de justicia s'han vist obligats a intervenir-hi.

El *Progreso*, diari especialista en l'art d'inflar tot allò que pugui emmetzinat a les masses, ha aprofitat l'ocasió pera fer sortir la caixa dels trons, y creientse haver descobert una altra Verdad en marcha, s'ha trobat ab que havia fet la planxa més fenomenal que han vist els sigles.

La carta del obrer destatut, que desde la presó cellular envia al *Progreso* y que dit diari publicava el dimarts, malgrat les inhabilitats d'un seu redactor, ha posat en clar la farsa, la barruda farsa d'un metge que s'aprofitava d'un fet insignificant pera molestar a una institució social, y al propi temps fabricar-se una

plataforma electorera ràpida y de *relumbrón*, a fi de poder ocupar un lloc en una candidatura radical, careixent de títuls polítics que li permetessin anar en cap altra de la nostra terra. L'ús del «embolica que fa fort» y el disparar ab armes de mala llei fa sortir ab molta freqüència el tret per la culata. Així li ha succeït al heroe del *cunard*.
Molt soroll y poques nous.

El dit a la llaga.
«Pera portar la República—diu *El Poble Català*—no més cal que's republicans se fassin dignes d'ella.»
Això es precisament lo que a nosaltres ens té de mal humor.
Perquè ell sembla poc, al nostre estimat confrare, lo que demana?
«No més cal que's republicans se fassin dignes d'ella.»
Com si diguessim:
«Tot està encara per comensar.»

En els diaris s'hi llegeixen devegades coses tan estrambòtiques, que a un el deixen estupefacte.

Exemple, lo que explicava dies enrera un d'aquí, parlant dels temporals que ultimament s'han desencadenat a l'Aragó.

«Les notícies—deia—que se reciben de alguns pobles acerca de los efectos de la tormenta, son desconsoladoras.

»En Torrero un rayo mató á un pastor.

»En Borja la benemèrita salvó á varios veïns.

»En Magallón un guarda salvó á un matrimoni y dos hijos.»

Ara diguin: exceptuada la del llamp que va matar a un pastor, què tenen de desconsoladores les altres dues notícies?

Es la primera vegada que veiem lamentar en lletres de motlló la salvació d'algú que estava en perill.

¡Ave Maria puríssima!...

Diu el senyor Iglesias (don Ambrosio), comentant la sessió municipal del dimarts:

«Como barceloneses, hemos de lamentar la estupenda equivocación sufrida por las minorías...»

¿S'ha vist tartarinada més graciosa?

¡El gallego don Ambrosio, convertit, de cop y volta, en barcelonés!...

An això sols pot contestarshi ab aquella pintoresca expressió que acostumen a usar els seus semi-parents:

Límpiate, que estás de huevo.

Donant una exelent prova del bon sentit que l'adorna, en López Domínguez ha determinat retirarse a la vida privada y no ficarse mai més en política ni en res.

¿No entenen l'*indirecta* les demés patums?

En Montero Ríos, en Moret y tants altres què s'atrevenen a deixar marxar sol al home dels canaris?

Hala, a fer companyia al senyor López Domínguez.

Si hem de creure an en Canalejas, pera implantar les reformes anticlericals que té en projecte no hi ha ni'l més remot perill de que trobi obstacles enllloc, i entenen?, absolutament enllloc.

De ser certa la notícia, ella provarà que enllloc s'ignora el mal que'l clericalisme està causant a Espanya.

Y demostrarà, ademés, que enllloc coneixen tan be el panyo com a casa del mateix sastre.

S'assegura que'l nombrament d'en Romanones pera la presidencia del Congrés va a ocasionarli al senyor Canalejas tants y tals disgustos que no seria extrany que, a conseqüència d'ells, la solidès del Govern ne quedés una mica ressentida.

Vaja: ja sabem, la situació, de quin peu coixeca.

Del de la presidencia del Congrés.

Couplets místics d'actualitat. (Especialitat pera les *hijas*.)

Coro.—«Dulcísima reina,

escucha sentada:
haz que'n Canalejas
se rompa una cama.»

«¿Qué te quieras apostar
á que tengo yo unos neos
que te van a marear?»

«Venid y vamos todas con flores a porfia,
luises y carcundas te ofrecio en este dia.
Venid y vamos todas con flores al edén,
haz que á ese ministerio le descarrile el tren.»

Veu sola de Mossén Pollastre:

«Yo soy el casto,
yo soy el casto,
yo soy el casto
José.»

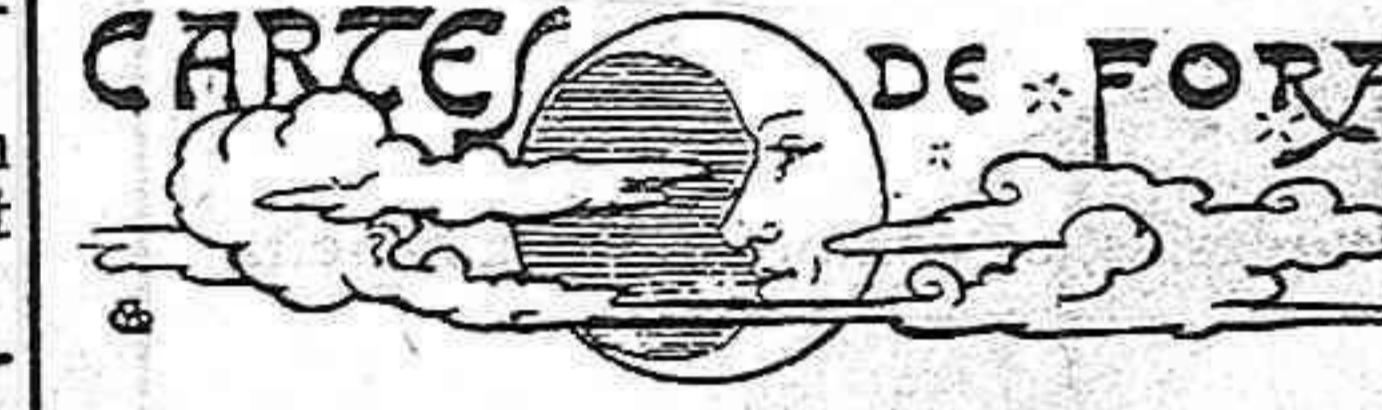
Coro de *hijas*: «Guerra al mundo
demonio y carne,
viva, viva
Mossén Chantecler.»

Ha sortit de Buenos Aires, en direcció a Espanya, don Toribio Sánchez.

—Segurament ve a jurar el carreg de diputat—diu el porter de casa, a l'enterarse'n.

Y salta el municipal del barri, ab ritme de *seguidilla*:

—Ya tenemos a un Sánchez
al Parlamento,
¡Eso sí que es gran honra
para mi cuérpo!

RUBÍ, 6 de Juny.

El dissabte prop-passat, dia 4, tingué lloc la primera de les conferències organitzades per la Junta del Centre Democràtic Republicà d'aquesta vila, essent amenysada pel distingit *leader* del camp nacionalista republicà, concejal y diputat per Barcelona, en Pere Corominas.

El tema a esbrinar fou: «Moment actual polític y nous camins a seguir». Indubtablement, tant per l'interès del tema com per la gran espectació ab que era esperada l'hermosa peroració del disertant, el saló d'actes de dita societat se vegé sumament concorregut per quants estem gelosos de noves y progressives orientacions.

Al acabar sa lloable y eruditísma disertació el diputat per Barcelona, la concurrencia, que fins al últim moment el seguí ab un silenci sepulcral y una atenció admirable, coronà son treball ab una estrepitosa y perllongada ovació.

La Junta organitzadora, y en particular l'auster Pere Corominas, poden donar-se per satisfeits, ja que sos esforços han sigut fructiflers y, com vulgarment se diu, no han caigut en sac vuïd els seus sanitos consells.

A tots la més cordial enhorabona.

OLESA DE MONTSERRAT, 6 de Juny.

Aquesta població continúa, com sempre, essent el poble dels vice-verses. O si no, que ho digui el senyor Arcalde, qui, en la Setmana Santa, va oposar-se a que alguns concejals ostentessin les insignies del seu carrec en la professió, y en canviell, el dia del Corpus, la presidia, exhibint el seu sant ventre, acompañat d'alguns amics. Dintre de poc hi veurem anar els radicals, ja que són els que, dins del municipi, obren mancomunadament ab el batle, y junts tallen el bacallà...

També es cosa de veure als guarda-termes tent de burots, en lloc de vigilar les propietats dels que paguen y que voldrien quèls seus interessos fossin més atesos.

Segons se diu, l'Ajuntament, qual majoria es d'obres republicans, aquest any ha augmentat els arbitraris dels combustibles en unes *vuit mil pessetes*, tot justament en les circumstàncies tant crítiques de treball que travessa aquesta població.

BOLVES

Valent discurs el de l'Alvarez!...
¡Ab quines línies més fermes
senyala l'home els orígens
de la nostra decadència!

¡Ab quina intuició més clara
ens diu la sort que'n espera,
si agafant fregall y escombra
no emprenen la gran neteja!..

¡Y ab quin gust l'aplaudiriem
si la senyora Experiència
no 'ns digués què'l tal discurs
es tot pura xerrameca!

Els regidors del meu poble
quan dinen son molt amics,
però al vespre, quan s'ajunten...
els han de descompartir.

Arriba el correu de Roma.
—Senyor Canalejas, carta.—
Tremolós, don Josep l'obre,
creient que serà del Papa
y que en ella ha de venir-hi
lo que dies hà esperava.

En efecte: la missiva
diu així, en concretes ratlles:
«Vas molt errat, Canalejas,
si 't penses que les sotanes
s'imposaran sacrificis
y's deixaran fer rebaixes.
¿Vols obrar com home practic?
Pren el Concordat de marres,
agafa unes estisores
y, sense pô, jestisorada!»

—¡Roma'm diu això?—murmura
el president. Y fixantse
en la fetxa, 's posa a riure,
—Aquet correu jà com badava!
La carta ja deia jo!
no es pas de Roma. Es de Fransa.

Cada dia banda nova;
a cada banda, un nou tec.
Y jo'm dic: ¿De quina banda
sortiran ara els diners?

Dos frares vells s'aturen.
—¿Ha vist en Canalejas?
—Es un home terrible.
—De molt males idees.
—¿Quin modo d'aixalarons?
—Ja està fresca l'Iglésia!
—¿Que'ns en veurem d'apuros!
—¿Que'n passarem de penes!
—Aquets decrets espanyen.
—Espanyen y afligeixen.
—Y que es sèria la cosa.
—Ja ho crec si n'es de sèria!
—Y els frares se separen
fent la mitja rialleta.

Gracies als treballs de sapa
que temps hâ portava a cap
y al poc ull d'en Canalejas
en triar melons ben sans,
el comte de Romanones,
gran cuco y sabi intrigant,
serà el president ilustre
del Congrés dels Diputats.

—Però ¿no es coix aquet mestre?
—Aquí justament està
l'intrigulis de la cosa
y'l seu encant principal.
¿No diuen que per fer feina
convé que apretem el pas?
Doncs aquest es el gran medi:
que un coix se posi al davant.

C. GUMÀ

LLIBERTAT-IGUALTAT-FRATERNITAT

(Comèdia molt gran en tres actes molt petits)

ACTE PRIMER

Llibertat

L'escena representa una celda
en una presó.

ESCENA I

EL PRES.—L'ESCARCELLER.—UN EXTRANGER

L'EXTRANGER, al Escarceller.—Que'm permetria donar un cop d'ull a la celda?

L'ESCARCELLER, molt amable.—Prou... ab molt... gust... Ho tenim prohibit, ¿sab? però, tota vegada que vostè es extranger...

L'EXTRANGER, fixantse en el pres.—Ah!... Un lladre? Un assassí, potser?...

L'ESCARCELLER.—No, senyor, no... Un gran home.

L'EXTRANGER, ab extranyesa.—Com s'entén?... Y per què està empresonat, doncs?

L'ESCARCELLER.—Perquè era lliure. Es en nom de la llibertat, que's jutges s'hann pres la de suprimirli la seva.

EL PRES, bruscament.—Ja ho veu! Tot per haver dit lo que pensava!... (A l'Escarceller.) Es a dir que no soc lliure de dir lo que sento?...

L'ESCARCELLER, ab dolça afabilitat.—Sí, noi, sí... Vaya, si ets lliure! (Tanca ab doble forrellat la celda y se'n va ab l'Extranger.)

ESCENA II

EL PRES, sol, reflexionant.—Té raó!... Vet' a qui perquè dec estar empresonat. Perquè soc un home lliure... Sí, sí, es lliure... (Ab convicció.) Visca la Llibertat!

(Teló.)

ACTE SEGON

Igualtat

Una plassa ab tot d'estatues de grans homes de Fransa, filòsops, poetes, generals, artistes, inventors, etc.

ESCENA I

ESTATUES Y NANOS ESGUERRATS

Alairecarce el teló, una colla de nanos esguerrats s'entretenen en enderrocar les estatues.

PRIMER ESGUERRAT, encarantse ab una estatua.—Estaria be que an aquet ximple de Napoleon, que no pujava una cana encara el tingueissim per un home gran! Au, au! Cap a terra! (Quan ha donat tres o quatre cops de mall, el cap de la figura roda per terra.) Araix! Ara va bona!... Ara som tots de la mateixa alsaria...

ELS ALTRES NANOS ESGUERRATS.—Anem per un'altra!

SEGON ESGUERRAT, després de pendre la mida a un bust de Victor Hugo, que acaba de ser enderrocat pels seus companys.—Encara es més alt que jo!... Serreu, minyons!... No! No'l talleu dels peus; talleu del cap, que es el cervell lo que passa de la mida!... (El cap del poeta rodola en mitjà dels aplaudiments de la multitud.)

TERCER ESGUERRAT.—Ara! Ara va be!... Tan gran es ell com nosaltres. Vinga un'altra estatua!

ESCENA II

ELS MATEIXOS.—L'EXTRANGER

L'EXTRANGER, horroritzat.—Oh! ¿Qué heu fet?... Els grans homes per terra! ¿Qué us proposeu ab això?

ELS NANOS ESGUERRATS.—Els posem tots a la nostra alçada... (Ab convicció.) Visca l'Igualtat!

(Teló.)

ACTE TERCER

Fraternitat

Una sala de reunió pública. A terra tot ple de cadavres destrossats.

ESCENA I

CADAVRES.—EL PORTER DE LA SALA.—L'EXTRANGER

L'EXTRANGER, entrant y reculant aterrissat.—Oh! Quin horror! Què ha sigut aquesta carniceria?... S'han barallat ells ab ells, potser?...

EL PORTER, ab molta naturalitat.—No, senyor. Desdeahir que hi són. Varen reunir-se aquí pera veure si s'entendrien.

L'EXTRANGER.—Sobre quin tema?

EL PORTER.—Sobre aquell axioma que diu: «Tots els homes som germans».

L'EXTRANGER, contemplant el munt de cadàvres.—Ah!... Y no varen poder posar-se de acord?

EL PORTER.—Ahir, no, senyor... Però avui, me sembla que no hi ha lloc a dubte... (Ab convicció.) Visca la Fraternitat!

ESCENA II

L'EXTRANGER, sol.—Vaja, decididament, tene raó... La Fransa es un gran país!

(Teló.)

La real ordre del Govern sobre les associacions religioses
RAMELLET D'OPINIONS

—¡Duro, duro!... Ara va be!

—¿No volen associacions?... ¿Es a dir que'l vicari
y nosaltres haurem de *disividirnos*?

—Sort que crec que això va de broma... Que si
anés de debò...

—Fòra de Filipines, fòra de França, fòra d'Espanya... ¿Ont anirem, doncs, a fer mal?

—Lo que es jo, ja ho tinc pensat: me fare torero.

—Avui se reuneix el Comitè, y a veure què's de-
terminà.

—Vaja, bona nit professors lluïdes!

—Me n'alegro! Tot això favoreix al clero pacifich.

—Si els salesians se'n van, jo m'en vaigs ab ells.

—¿Fins pera tocar l'orgue haurem de pagar con-
tribució?

—Pobre confessor!... Que n'està d'amoinat ab
això de la real ordre!... Avui no m'ha dit cap gata-
da de les seves.

—¿En Canalejas *cuantra* els frares?... ¡Ja va!...
Me sembla que si no ho arreglem nosaltres...

Y com que'l nombre d'ordres estableerts es molt més gros, resulta que una gran part d'elles no tenen existència legal. En aquesta situació, els governs poden disòndreles, o, ab major motiu encara, poden sometreles a la llei comú, y fer aprovar sobre elles noves disposicions llegislatives.

Els bisbes, en la seva recent exposició al Consell de ministres, que ha aixecat tanta sanguera, intenten demostrar que totes les ordes religioses queden implicitament autorisades pel Concordat, que estan fora del radi del poder civil y que són absolutament intangibles. L'argumentació dels prelats es digna d'un ad-vocat picaplets y no pot convencer a ningú.

Fins, sense tocar el Concordat, el govern pot legalment procedir contra totes les associacions monàstiques no concordades. Mentre se segueixen les negociacions ab el Vaticà, en Canalejas hauria de resoldre la qüestió respecte les comunitats que'l Concordat no autorisa. Donar allargs al plet ab l'excusa de que està negociantse ab Roma es un subterfugi de mala llei, que provaria la insinceritat d'en Canalejas,

Y en quant a les negociacions pera la reforma del Concordat, cal procurar que no's converteixin en el conte de l'enfadós. No hi-ha pera què passar mesos y anys. Què'l govern espanyol formuli al claretat els seus propositos y que'l Vaticà contesti aviat una cosa o altra. Si el Sant Pare no vol cedir, hi-ha sempre'l recurs de fer sense el seu consentiment lo que ell no vulgui consentir. La independència de l'Estat y la sobirania del poder civil no admeten el *veto* que Roma voldria interposar.

Aquest es el camí dret a seguir y l'únic que'n portarà a terme en aquesta greu qüestió de les associacions religioses. El seguirà en Canalejas? Ni creiem que ell en tingui l'intenció, ni que, encara que la tingués, el deixessin fer. Per molt menys en Moret va anar escales avall no fa pas gaire.

Una vegada més s'haurà demostrat que la monarquia espanyola és incompatible ab la democratisació y la laicització de l'Estat. Els obstacles tradicionals s'oposen tossudament a tota reforma de transcendència. En el cas concret d'Espanya, es impossible que sense un previ canvi de règim se fasss res de bo.

FULMEN

ENDERROCANT LA LLEGENDA

TOTS els diaris francesos n'han parlat. París, la ciutat dels records, no vol records tristes. Glorifica els noms dels que han arribat a la celebració dins la tristesa, batejant carrers y places ab lòpides commemoratives; però del lloc de la tragedia no'n deixa pedra sobre pedra.

Ara el Govern francès porta de cap demolir l'antiga Conciergerie, vell edifici dont visqueren barrejats criminals y héroes. Entre aquells murs conservaren el bell gest, que no decaigué fins que l'esmolada guillotina els tallà el cap, les víctimes de la Revolució francesa.

Aquelles pedres feien encara venir esgarriances de por, puig l'imaginació evocava els sofriments y crims cometidos desdels temps mitgevals fins a la repressió d'en Thiers després de la Comuna. Els primers sentenciats que sortiren de la Conciergerie pera sometre el seu cap a la destral del butxi foren el comte Saint-Vallier, condemnat a mort pel crim de lesa majestat contra la persona del rei Francisco I, y el matador d'Enric IV, el regicida Ravaillac.

D'una munió de noms célebres parlen aquelles velles pedres que aviat la piqueta convertirà en pols. Presoner per sospites va estarhi en Marat, que, una vegada en llibertat, morí apunyalat per Carlota Corday; el general Custín, condemnat a mort; en Felip Igualtat, que muntà el graons del patibul; en Bailly, ex-arcade de París, qui, al creuar la carreta un carrer, sentí una veu que li cridava: «—¿Tremoles, Bailly?» «—No, —respongué'l sentenciat am veu sencera.—Es que tinc fred.

Víctimes y sempre víctimes sortiren durant mesos y mesos d'aquells calabossos. En Danton, el sabi, condemnat per Robespierre; la comedianta Madame Roland; la germana d'en Lluís Capet; en Vergniaud, que's despedí de son fillet, dientli: «Quan siguis home podrás dir que vares veure an en Vergniaud, el fundador de la República, vestint el traço més gloriós de sa vida, el de sentenciata a mort, y morint pels homes lliures.

Al demolir-se la Conciergerie desapareixerà l'antiga capella coneuguda per la «sala dels Gironins», ont aquells valents soparen alegrement la última nit, y a la matinada, cantant, marxaren a la guillotina.

En un calabosso s'hi troba una petita lòpida, en la que consta que allí transcorregueren tristes dies pera la reina Maria Antonieta. En la paret d'un altre hi ha la firma del poeta André Chenier. Les reixes vos parlaran del mariscal Ney, el valent dels valents, del comte de La Valette, qui logrò fugir de la presó vestit de dona. Napoleon III dormí també entre aquelles reixes...

Avui dia la vella Conciergerie no servia per res. El govern francès enderroca el curiós monument, y la reforma, el progrés del París modern, engoleix aquet recò pintoresc de la ciutat, y ab ell les seves sagnants llegendes.

Revelacions sensacionals

—La reacció traballa.—L'ultramontanisme avença.—L'onada negra puja.—Les sotanes se belluguen.—El clericalisme creix.—El perill s'acosta.—Les sagristies laboren.

En fi, tant y tant van dirm'ho, que vaig desensopirme. Era qüestió de saberho de cert. Qui'm parlarà ab tota confiança? Desseguida hi vaig caure.

Mossén Llapideres t'ho explicarà. Ell es home que està al corrent d'aquestes coses; no té pèls a la llengua, y ab mi hi descansa de debò. Anemlo a veure.

El tramvia va durme fins a Les Corts. Xano, xano, m'encamino a «Torre Berta», truco, m'obre l'opulenta majordoma, la frescassa y magestuosa senyora Cipriana. Entro, y'm topo tot seguit ab Mossén Magí Llapideres, que'm saluda efusivament, encantat ab la mà esquerra, puig té la dreta ocupada ab un salpasser de set trets, de fabricació moderna, no podent afegir el sistema perquè no soc parroquià den Beristain ni den Schilling.

Sense més preparació, entaulo la conversa. Y ara'm permetràn que fassi com els dels diaris al descriure una *intervista*.

—Es cert, Mossén Llapideres, això que corre de que vostès se preparen, de que els elements religiosos y el clero no dormen, y pensen prevenir pera lo que pugui ser?

—Rés més exacte y positiu. Vostè mateix me troba *con las manos en la masa*. Ara m'entreanya a l'hort fent blancos ab aqueix crucifix, com diria un radical, y li prometo que en dues setmanes d'exercici he guanyat molt. Hem de preparar-nos a tota evento.

—També'n tenim de canons. Ara com ara disponem no més de nou bateries en tot Espanya; però, ajudant Deu y les bones persones, pensem que pels entornos de Pasqua en tindrem vint, que pujaran, reunides, a la friolera de vuitanta pesses d'artilleria.

—Ha sigut molt fàcil: Uns han passat la frontiera com a telescopis de gran potència destinats als seminaris; altres, com a xemenies de fogons per als convents de frares, o com a xeringues perà comunitats de monges; y altres com a pulverisadors insecticides pera les finques de propietaris rurals que'n són completament adictes.

—Mai n'hem feta, de moneda falsa. Un confessionari ben dirigit n'hi dona tanta com vulga, sense compromisos, ni gastos de maquinaria, ni perills de denúncies, ni escàndols. Vol que ns entringuem encunyat, si quan parem el bonetó ens el omplen de llobins llegítims? Y les bacines, y les suscripcions, y les tombolos, y els llegats, y les herències de confiança, y els altars nous, y les ànimes, y les obres que mai s'acaben, y... etztra, etztra? Y vostè vol que fabriquem sevillanos?

—Quedarà organiat militarment. Vostè dàra en endavant, sentirà parlar de la segona companyia del tercer batalló de Carmelites descalços; del primer esquadron de Franciscans montats, de la quarta companyia de Dominics de montanya, de la Columna volant de vicaris carabiners del Cos de sagristans voluntaris tiradors, del Regiment de la Mita, del Regiment del Rosari, del Regiment de la Vera-Creu, et sic de ceteris.

—Se suprimeixen en absolut. Allò de *Hijas de María, Lluïsos, Teresianes, Reparadores*, etc., ja ha passat a l'Historia. No confraries de pietat: germàndats bèliques; no exercicis espirituals: exercicis gimnàstics; rès de pelegrinacions: aplecs, aplecs y aplecs, ab banderes desplegades y tocs de corneta, els rosaris a la mà, el garrot sota l'axilla, l'escapulari al pit, l'escursa-dents de molles a l'infern del gec, y el *pildorao* a la butxaca. Les noies formaran associacions ab noms ben escaient: les *Devotas de Sta. Bárbara*, les *Nietas de los Macabeos*, les *Esclavas de Juana de Arco*, y altres que aniran brillant.

—Els liberals? Fugi, home! Són els que'n fan menys por. Jo tremolo no més de pensar que pujés en Jaumet. Si'm llevo la sotana, els contraris d'ara ja no'm coneixèn. Els meus, els meus, dels que, ni vestit ni despullat, podria escaparme'n. Els exaltats no més m'empairtan com a capellà, y els meus, si poguessin, m'escorxarien, perque dic misses d'aduro, perque predico y cobro, perque tinc un benefici, perque tinc una majordona que val totes les peles, perque m'han sortit be algunes jugadetes de *Bolsa*, perque he sapigut nedar y guardar la roba, perque a la manilla y al tuti y al tresillo els hem armorat sempre y els he fet esquitxar les blanques... Ah, quines envejes! quins odis!

Endemés, espero de la discreció de vostè que no esbombara res de lo que li he confiat.

Y ara, aquí ho teniu. He faltat a la paraula: he sigut xerraire y indiscret. He sacrificat l'honor a la salut del poble.

«*Salus populi suprema lex.*» Y parlo en llatí perquè mossén Llapideres me dispensi. Entre mossén Llapideres y la Llibertat, prefereixo la Llibertat.

KIKU KAMAMILLA

INSTANCIA

AL MOLT ILUSTRE SENYOR GOVERNADOR D'AQUESTA ÍNSULA

Excelentissim Senyor:
L'infrascrit, M. Badia,
gran cassador de conills
y pollastres, ab forquilla,
a Vostra Excelencia exposa:

Que sabent que desde eix dia, com de costum, quedrà terminantment prohibida la cassa de tota mena durant el temps de les crises; havent tingut ocasió

d'observar, ab ma propia vista, que per 'quets contorns s'aixequen unes *barraques* altíviles on s'hi alberguen cassadors que, com reptils, hipnotisen als pobres *mussols*, atrerts per les mantes que refilen, pel gra de panis que's tempta o pel brill que's alucina, se veuen sobtadament sota les *lliberticides* telles, quedant separats per sempre de ses famílies; veient que aquestes sirenes no's cansen d'atraura víctimes, que avui cassen dos hereus, que demà quatre pubilles, y que sols busquen *pinsans* y *avestrussos* de quantia; tenint present, ademés, que aquets auells de rapinya, de papallona en amunt, mentre sigui cassa rica, en tot peguen falconada, y si fort no se'ls castiga aviat no quedará enllot ni un auell per medecina; considerant, finalment, que a aquell que mata una griva, a més de pèndreli l'arma, o bé sel baldà a pallisses o sel multa y empresona, a Vocabelencia suplica:

que's digni ordena als agents que per 'qui als voltants vigilen que's cuidin de perseguir a dits esgarria-cries,

y, al sorprendre'ls infraganti en sus aficions il·licites, caigui damunt del seu cap l'espasa de la justicia.

Gracia que'l solicitant espera veure complida, atesa la rectitud en què els seus actes s'inspiren.

Barcelona, hu de Febrer de cada any.

M. BADIA

pon, tu. La ciència ha comès l'imprudència de ferho al seu torn, sense adonarse de que les preguntes eren més aviat teològiques que científiques. No es pas la ciència qui ha fet fallida; es, una vegada més, la religió.

»Mes cal tenir ben present que les respostes científiques als problemes dels orígens sols han pecat per massa precisió. Cal distingir dues parts. Llavors se veurà que si la ciència no ha trobat la veritat, ha trobat que lo que s'enseñava com a tal no era més que error y impudicia. No coneixem pas l'origen del món, però sabem que no ha sigut creat per un Déu. No coneixem l'origen de l'home, però sabem que no ha sigut creat per un Déu. No podem dir res respecte l'ànima, però sabem que entre'ls homes y els animals no hi ha, desde'l punt de vista de les facultats intel·lectuales, més que una diferència de grau. No's fiquem pas en la vida futura, però sabem que quan un animal es mort, ho es tot enter, y sabem, per altra part, que l'home es un animal. Y això en totes les altres qüestions. La ciència, fins quan no sab lo que es, sab molt be lo que no es. No per ser negatives són menys precises ses respostes.

»Les bones ànimes que cerquen consol no deuen interrogar a la ciència. La ciència no's dirigeix més que a les intel·ligències dretes, sense por, sòlides, les quals, no tenint res a temer, no pèrdent el temps en quimeres de falso-s esperançades. La ciència mesura fets y no somnis. La seva poesia descansa sobre les meravelles de la mort, que per ella no es altra cosa que la descomposició d'un cos organitzat.

»REMY DE GOURMONT.»

REPICS

D ESPRÉS no diguin que aquí no hi ha diners.

L'emprestit que pera deixarne uns quants al Sultà del Marroc s'ha negociat a Espanya, a Madrid solament s'ha cobert 43 vegades; 43 vegades que, convertides en metàlic, representen un total de més de 433 milions de pessetes.

Es verament curiós això de que una nació tan catòlica com diuen que es la nostra conce-deixi un credit de tanta importància a un herege del calibre de Muley Hafid.

«Sera, potser, que avui ja inspiren més confiança els moros que's cristians?

Si es així, ja cal que la banca procuri no ferho public.

Perquè, d'enterarse'n massa gent, ino serien pochs els cristians que corriren a ferse moros!...

La alegre trompeteria.

Els requetés carlistes estaven molt engrescats ab l'aplec de Montalegre, al qual havien de concorrer marcialment formats y ab banda de cornetas.

Però darrerament, per indicacions de l'autoritat, han desistit de la segona part del programa. Ja no hi haurà batalló ni músics.

Vaja, que deixin de tocar les trompetes per por de tocar les... conseqüencies.

Agape en puerta.

La Lliga Regionalista té'l proposit de que'l banquet monstre al derrotat Cambó sia més concorregut que tots els celebrats a Barcelona.

Ja ho lograrà, ja.

No més se necessiten dues coses; voluntat y quartos.

Que fassin el banquet per invitació-gratis y que hi convidió als regidors... Ja veuran si n'hi haurà de gent!

Y de ganal.

Va de conferencies.

El ja quasi veterano senyor Litrán n'ha donat una a Sarrià, tractant el següent tema:

«¿Cuál debe ser la actuación del Partido Radical?»

Abans de que l'ilustre conferenciant obrís la boca, tothom ja se la contestava, aquesta pregunta:

«Ficarse als Ajuntaments y organizar festes populares.»

En Cambó ha estat uns quants dies a París. Y els diaris, al donar la notícia, han afegit... para asuntos particulares.

Particulars, particulars...

Ben mirat, la *coletilla*, podien estalviàrsela. Per desgracia seva, tots els seus assumptes ho són, ara, de particulars.

Fins el seu desengany de La Bisbal va serho. La prova es que, ell mateix, diu que exclamava:

—Mireu que es particular!

Dimars arribà a Barcelona la banda de Valencia.

Ab aquesta són quatre, ja, les bandes que ns han visitat, ab motiu de les festes.

Y, segons tenim entès, encara falta venirne alguna altra.

La darrera que vindrà serà la banda de cors.

Pera cruspirse el cadavre de la Pubilla, que aviat estarà de cos present.

Els qui protesten d'en Canalejas.

Ademés de totes les ordres religioses que fins ara venien disfrutant, protesten, y aquells ab sobrada raó:

Els bisbes de *L'Africana*.

La confraria de la Bona Mort de *L'Ebrea*.

Tot el clero de *l'Aida*.

Els monjos del *Roberto*.

Els sacerdots de la *Norma*.

Les monxes de *La Favorita*.

Don Basilio d'*El Barber de Sevilla*.

Y els inquisidors d'*El Nuevo Tenorio*.

Hem recullit diverses opinions sobre l'última decisió (que ja cal que no se'n desdigu) d'en Canalejas.

Heus aquí les més substancials:

Mentre no m'esvalotin el meu galliner...

Mossén Pollastre

El barco comença a fer aigües.

Marquès de Comillas

«Abiertas las Cortes cerrará el convento, pobrecitos frailes, acabóse el cuento.»

Micer Pepet Carner

Supressió per supressió, pitjor seria la del gremi de pubilles.

Xavier Viura

«Donde las dan las toman.»

Refran d'actualitat

Si me's tiren al carrer, en faré una cansoneta molt sentida.

Mestre Borras de Palau

¡Quin convent que faria si'm deixessin!

Gaudí, arquitecte

«¡Clericales, á defendérse!»

El Correo Catalán

¡Apa, buenas!

El sentit comú

Al ultim s'han donat les cadires presidencials: Senat, Montero Ríos, Congrés, Romanones.

O sia: un coix y un tulit; dos esguerrats portant el timó de les pròximes campanyes parlamentaries.

L'ideal d'Espanya es a Sans, cavallers.

Un mes y mitg abans de ser publicada a la *Gaceta*, a Roma ja estaven enterats de la sorollosa R. O. sobre les associacions religioses que preparava en Merlino.

«No es estrany, doncs, que, ab tant temps, la gent del Vaticà no hagi dit una paraula sobre aquest punt, pera ells tan interessant?

Pio X es molt viu, y ja'm penso a què es degut el seu mutisme.

Ell sab per experiència que aquí, a Espanya, de les reals ordres als reals fets hi va molta distància.

SENTINT CAMPANES

Els Zars y els frares no han sigut pas sempre amics. L'història'n endona diverses proves, entre elles aquesta anècdota de Nicolau I.

Pera sostener la guerra contra Turquia, el Zar necessitava diners, y recordantse de que la gent de sotana sempre's guarden una poma per la sed, va enviar una atenta súplica al prior del convent Mikhælowski, de Kieff, pera que li avansés alguns milions. Els frares li van respondre que */naranjas!* y aleshores Nicolau I, què va fer?... Molt senzill: va sitiar el convent, se va apoderar de set milions, y, pera deixar ben sentada la seva autoritat, va fer gravar damunt de la creu de la porta principal una gran àguila imperialista, relleu que poden contemplar encara avuy els que visitan la ciutat russa.

**

Tant aquí com al Masnou...

Y no es precisament al Masnou, sino a Iena, una de les poblacions més avensades d'Alemanya, aont ha succeït la graciosa història.

En un col·legi de senyorettes s'hi ensenyava religió. El llibre de text era plè de làmines, y

Aclarint les coses

EL CAPELLÀ. — No'ls envejeu, fills meus, an els que tenen quartos. La bona vida es al cel.

EL SOCIALISTA. — Lo qual vol dir, amics meus, que ls rics tindrán dues bones vides: una al cel... y una a la terra.

(De *L'Avi*.)

en aquestes làmines hi havia, naturalment, angelets despullats.

Ara bé: ¿quina'n va fer el professor, un carca ricidul a més no poder?... Va demanar el llibre a les noyes, y a cada un dels angelets li va posar *tapa-rabos*, un *tapa-rabos* dibuixat ab la ploma, y els el va tornar.

Inútil dir que les alumnes, entre les quals n'hi ha ja algunes d'espigadetes, s'hi varen fer un tip de riure colossal.

Tan colossal, que de resultes de la riota y de la polsaguera armada pels diaris que se'n van enterar, el pobre mestre va ser despedit del col·legi, quedantse, com aquell qui diu, *en tapa-rabos*.

**

L'astronomia explicada per mossén Benet: — La Lluna, germans meus, es molt més necessària que'l Sol; y sinó, fixèuvoshi: de nit, sense lluna, no s'hi veu; mentres que de dia, encara que no fassí sol, s'hi veu perfectament.

**

Els frares jutjats per en Rabelais: «Els micos, per domesticats que siguin, se fan odiosos a las familias que's mantenen. Ara veurem per què y pérque se semblen als frares: El mico no guarda la casa com el gos, no sol

llaurar com el bou, no produeix ni llet ni llana, com les ovelles, no treballa com el cavall: no fa sino embrutar-se y malgastar. Per això es mal vist, y per això reb garrotades tot sovint. Doncs, a semblaansa d'aquest animal, el frare no cava com el pagès, no defensa el territori com el soldat, no cura com el metge, no ensenya com el mestre, no facilita's goigs de la vida com el comerciant... Heus' aquí perque els frares, com els micos, son aborrits de tothom.»

ENDEVINALLES

XARADES

I
Avui he pensat provar
si podré fèr endevinar
de la terra d'ont soc fill,
per medi d'una xarada,
pensó que aquesta vegada
tres hi ha gaire perill.

Com que es una idea noble
cridaré, junt ab el poble,
respectant altre partit:
Ciutadans, quartà de súplica:

primera-quart-dos república,

cridem ab les mans al pit!

El ressò de nostra veu

cundirà per tot arreu

formant dos gran majoria,

y un cop la cosa formal

jo me n'aniré a total

a viure en pau y alegria.

MACO

II

En la segona-tercera
una lletra trobaras;

es la total molt certa,

y una bestia molt lleugera

en l'hu-tres repararas.

JOAN ANTICH PUQUÍ

III

Dos-primera es animal;
primera-terça, aliment,

y en els teatres la total

fa riure a tota la gent.

NICK-CARTRÓ

ANAGRAMA

Erem al mes de *Total*,
que vaig veure al Sr. *Tot*
que portava sobretot
com si fossim a Nadal.

MIGUEL POUS

QUADRAT

⋮⋮⋮⋮

Substituir els punts per lletres, de manera que llegides verticalment y horisontalment donguin el següent resultat: 1.ª ratlla: producte d'un aliment; 2.ª id.: poble català; 3.ª id.: en els teatres, 4.ª id.: en les cartes.

LO RECTOR DE VALLFOGONA

TARGETA

R. MILA ALBA ROGE

Formar ab aquestes lletres, degudament combinades, el nom y cognom d'un poeta y celebrat escriptor polític.

V. BORRÀS Y BAIGES

CONVERSA

— Aont vas tan depressa, Maria?
— A fer confessar a una noia de la mestressa, y a dir a la mare que fassi mongetes ab llomillo per sopar.

— ¿Y després aont aniras?
— Ja ho he dit: allà m'espera'l que també he anomenat.

MACO

GEROGLIFIC COMPRIMIT

HOME FUMAR

P. VIRGILI

CORRESPONDÈNCIA

Pep Quer P.: Entra en cartera.— Joventut Republicana (Pineda): Les cartes han de venir firmades ab el nom y cognom d'una persona de responsabilitat.—R. Ll.: Anirà, excursada.—Manuel Cabré R.: No hi ha espai disponible.—M. D. de C. (Bellpuig): Vostè enviu una carta-resposta refutant els fets, y, si està be y no llargueja..., veurem.—Pep Cistellé: De tres, un, y ab prou feines.—P. Daunís: Es manso.—Joan Antic Puqui: Aprofitarem alguna coseta.—A. U.: Es molt possible.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Rebuda la remesa. Farem una garbellament a tota justicia.—Pep Sabaté: Moltpocà cosa, l'hi adverteixo.—Un Pizarrista de ca'n Mary: Voldria que'm digués... equin gust hi troba en afanar versos? Jo compren que's robin rellotges, calaixeres, fins noies de 15 anys, guapes com l'Adela, la bailarina del *Carinet*, però versos? No hi sé veure les ventatges!...

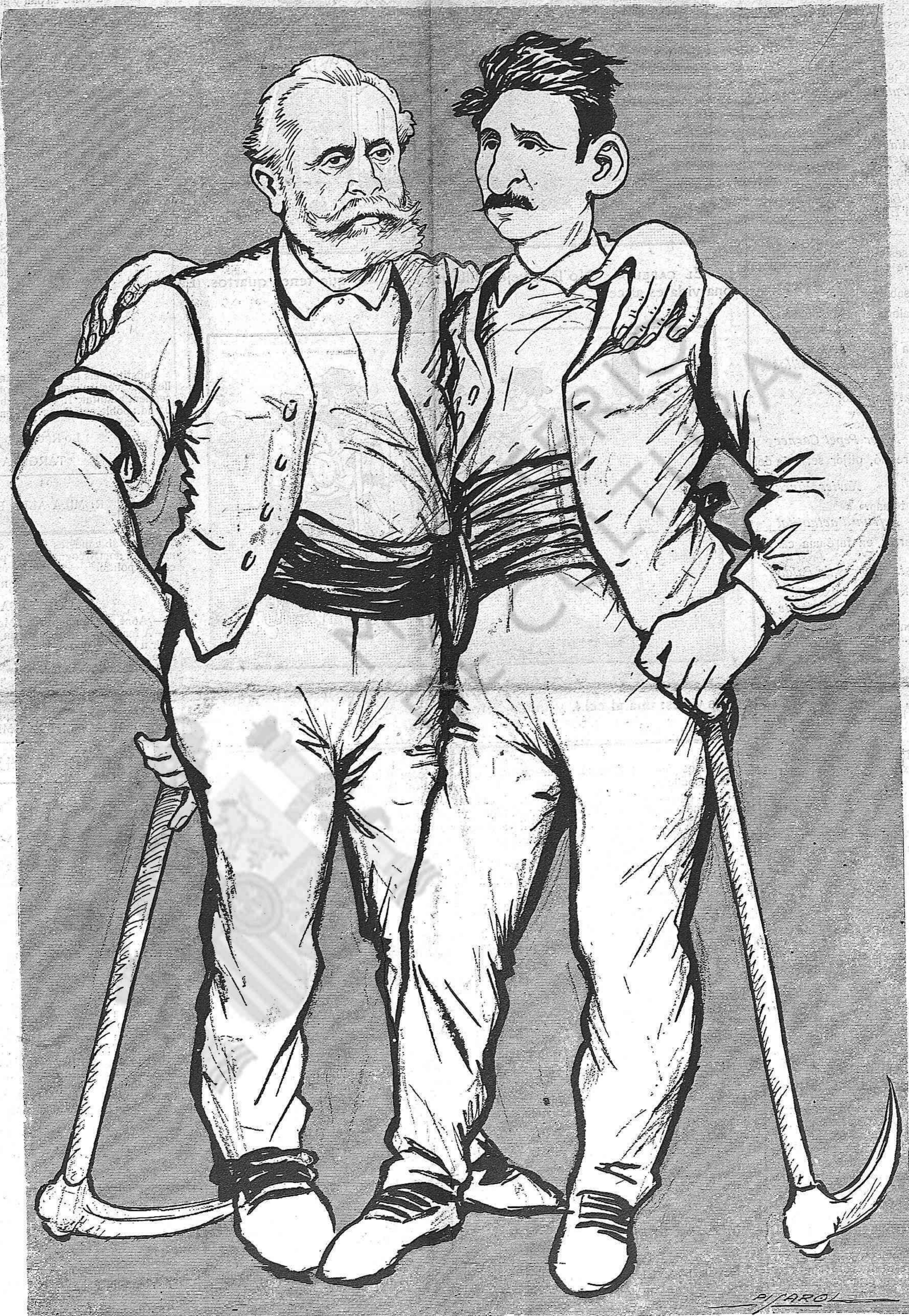
Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorileux y C.^o

LA REPÚBLICA Gran làmina a varies tintes

PROPIA PERA ADORNAR LA SALA D'ACTES DE CASINOS, ATENEUS Y CENTRES REPUBLICANS

Preu: 2 pessetes

De venda en l'Administració de LA CAMPANA, Rambla del Mitg, 20

L'ablässada de l'Alvarez y en Pau Iglesias

Ara deixeulos fer: aquets dos homes van a enderrocarr alguna cosa.